

Lastenkoti Napenda
OMAVALVONTASUUNNITELMA
20.1.2021

Sisällys

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT	2
2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET	3
3 RISKINHALLINTA.....	3
4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN.....	5
5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET	5
6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA.....	9
7 ASIAKASTURVALLISUUS	10
8 ASIAKAS JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY.....	13
9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA	13
10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA.....	13
11 HYVÄN KOHTELUN SUUNNITELMA.....	14
12 LÄHTEET	17

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Yksityinen palveluntuottaja Napenda Oy Palveluntuottajan Y-tunnus: 2833480-3 Kunnan nimi: Espoo	
Toimintayksikön nimi Lastenkoti Napenda	
Knuutintie 12, 00370 Helsinki	
Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä 7-paikkainen lastensuojelulaitos, asiakkaat 0-17-vuotiaita	
Toimintayksikön katuosoite Knuutintie 12	
Postinumero 00370	Postitoimipaikka Helsinki
Toimintayksikön vastaava esimies Petteri Vähäpesola	Puhelin 0504481902
Sähköposti petteri.vahapesola@napenda.fi	
Toimintalupatiedot (yksityiset sosiaalipalvelut)	
Aluehallintoviraston/Valviran luvan myöntämisaikajankohta (yksityiset ympärivuorokautista toimintaa harjoittavat yksiköt) 6.10.2017	
Palvelu, johon lupa on myönnetty Lastensuojelulaitos	

2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

Toiminta-ajatus

Napenda Oy tarjoaa lyhyt- ja pitkäkestoista sijaishuollon ympärivuorokautista hoitoa ja kasvatusta erilaisista kulttuuritaustoista oleville lapsille ja nuorille sekä kokonaisvaltaista palvelua lapsille ja heidän perheilleen. Tavoitteena on oman elämänhallinnan ja yhteisen elämänpolun löytyminen tukemalla ja auttamalla yksilöllisesti lasta ja perhettä löytämään omat voimavaransa omista lähtökohdistaan käsin.

Arvot ja toimintaperiaatteet

Meillä jokainen asiakas kohdataan yksilönä. Laadimme lapselle hoito- ja kasvatussuunnitelman sekä neuvottelemme sijoituksen tavoitteet yhdessä kunnan lastensuojelun sosiaalityöntekijän kanssa. Ammattitaitoinen työyhteisömme toimii sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Perhetyö ja kulttuurisensitiivisyys ovat kiinteä osa työkentelyämme. Napendan kaikkea toimintaa ohjaavat yrityksen perusarvot: arvostus, kunnioitus ja oikeudenmukaisuus.

3 RISKINHALLINTA

Luettelo riskinhallinnan/omavalvonnan toimeenpanon ohjeista

- työvuorojen tehtävät
- säännöt ja käytännöt
- toimintaohje kuljettamisesta ja kiinnipitämisestä
- varhaisen tuen malli
- työhyvinvointisuunnitelma
- koulutussuunnitelma
- raportointi
- tietoturvaohje
- ohje asiakirjojen säilyttämisestä
- toimintaohje lapsen karkailutilanteessa
- keittiön omavalvonta
- tuholaistorjunta
- käyttöohjeet
- rajoitukset ja niiden ohjeistukset
- lääkehoitosuunnitelma
- pelastussuunnitelma
- tulipalojen ennaltaehkäisyn ohje henkilökunnalle ja asiakkaille
- tapaturmien ennaltaehkäisyn ohje
- hätäilmoituksen tekemisohje
- hätäensiapu ohje
- toiminta uhka- ja väkivaltatilanteessa ohje
- toiminta palohälytystilanteessa ohje
- toiminta vesivahinkotilanteessa ohje
- toiminta yleisessä vaaratilanteessa ohje
- toiminta sähkökatkostilanteesta ohje
- alkusammutusohje
- toimintaohje pommiuhkaustilanteessa
- turvallisuusviestinnän vuosisuunnitelma
- perehdytysuunnitelma
- poistumisturvallisuusselvitys
- työsuojelun toimintaohjelma

Riskinhallinnan edellytyksenä on, että työyhteisössä on avoin ja turvallinen ilmapiiri, jossa sekä henkilöstö että lapset ja heidän läheisensä uskaltavat tuoda esille laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä epäkohtia.

Turvallinen ja avoin ilmapiiri luodaan seuraavasti:

- perheillä mahdollisuus tulla tutustumaan ja vierailemaan sekä saada tietoa lastenkodin käytännöistä
- perheet voivat tavata työntekijöitä myös ilman lasta, jolloin voidaan keskustella rauhassa aikuisten kesken
- asioiden puheeksi ottaminen kunnioittavasti ja arvostavasti sekä kulttuurisensitiivisesti
- työyhteisö tukee jäseniään
- esimiestyö palvelee työntekoa
- työt ja vastuut on selkeästi määritelty
- vuorovaikutus avointa ja tiedonkulku sujuvaa
- toimintaa arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti

Riskinhallinnassa laatua ja asiakasturvallisuutta parannetaan tunnistamalla ennalta työvaiheet, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen on vaarassa. Riskinhallintaan kuuluu suunnitelmallinen toiminta epäkohtien ja todettujen riskien poistamiseksi tai minimoimiseksi. Toteutuneet haittatapahtumat kirjataan ja raportoidaan ja niiden pohjalta hoidetaan tarvittavat jatkotoimenpiteet. Riskienkartoitus tehdään vuosittain yhdessä työyhteisön kanssa ja siitä huolehtii turvallisuusvastaava.

Lastenkodille on nimetty turvallisuusvastaava, jonka tehtävänä on huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista. Toimitusjohtaja huolehtii, että toiminnan turvallisuuden varmistamiseen on osoitettu riittävästi resursseja. Lastenkodin johtaja yhdessä koko työyhteisön kanssa vastaa myönteisen asenneilmapiirin luomisesta epäkohtien ja turvallisuuskysymysten käsittelyyn. Kaikki työntekijät osallistuvat turvallisuustason ja riskien arviointiin ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen. Turvallisuusvastaava on vastuussa turvallisuusasioista.

Riskinhallinta vaatii aktiivisia toimia koko työyhteisöltä:

- jatkuvaa havainnointia
- epäkohtien välitöntä esille tuomista
- epäkohtien korjaamiseen viipymättä ryhtymistä
- annettujen ohjeiden ja määräysten noudattaminen
- omasta ja toisten turvallisuudesta huolehtiminen
- työvälineiden asianmukainen käyttö

Riskien käsitteleminen

Työntekijää ohjeistetaan täyttämään uhka- ja vaaratilanelomake, jonka jokainen tilanteeseen joutunut täyttää viipymättä. Vakavassa uhka- tai väkivaltatilanteessa työntekijää ohjeistetaan soittamaan päivystäjälle. Lastenkodin johtaja keskustelee uhka- ja vaaratilanteesta tilanteessa olleiden työntekijöiden kanssa. Lastenkodin johtaja arvioi, onko tapahtumalla vaikutusta hoitoon ja kasvatukseen ja järjestää tarvittaessa neuvottelun lapsen, läheisten ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Lisäksi vaaratilanteet käsitellään tarvittaessa työnohjauksessa ja työterveyshuollossa. Tarvittaessa tehdään rikosilmoitus.

Työyhteisö on ohjeistettu matalalla kynnyksellä ilmoittamaan havaitsemistaan puutteista, vioista ja mahdollisista riskeistä turvallisuusvastaavalle. Turvallisuusvastaava ryhtyy viipymättä toimenpiteisiin turvallisuusriskien korjaamiseksi.

Korjaavat toimenpiteet

Turvallisuusvastaava arvioi riskien suuruuden ja toimenpiteiden kiireellisyyden. Hän aloittaa mahdollisten epäkohtien korjaamiseksi vaadittavat toimet viivyttämättä. Mikäli toimintatapoihin tehdään muutoksia, niistä informoidaan koko henkilökuntaa varmistaen tiedonkulun katkeamattomuus sisäisten viestintäkanavien välityksellä.

Muutoksista tiedottaminen

Työyhteisölle tiedotetaan talon yhteisissä kokouksissa sekä kirjallisesti sisäisiä viestintäkanavia käyttäen. Muille yhteistyötahoille ilmoitetaan tarpeen mukaan. Lastenkodin johtaja vastaa siitä, että työyhteisö saa tarvittavan informaation.

4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Omaavonnan suunnittelusta vastaava henkilö

Lastenkodinjohtaja Petteri Vähäpesola, turvallisuusvastaava Henry Shoma

Omaavonnan suunnittelusta ja seurannasta vastaavan henkilön yhteystiedot

Petteri Vähäpesola, petteri.vahapesola@napenda.fi p. 050 448 1902

Omaavontasuunnitelman seuranta

Säännöllinen omaavontasuunnitelman tarkistaminen ja päivittäminen kerran vuodessa ja sen jälkeen lasten kanssa. Päivitetään myös siinä tapauksessa, jos toiminnassa tapahtuu oleellisia muutoksia.

Omaavontasuunnitelman julkisuus

Omaavontasuunnitelma on luettavissa Napenda Oy:n nettisivuilla. Lisäksi se löytyy tulosteena perehdytyskansiosta, jonne jokainen työntekijä kuittaa sen luettuaan. Omaavontasuunnitelma on tulosteena myös lastenkodin kirjahyllyssä.

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

Palvelutarpeen arviointi

Lapsen sijoittava kunta vastaa palvelutarpeen arvioinnista, jonka perusteella sijoituksesta Lastenkoti Napendaan päätetään.

Miten asiakas ja/tai hänen omaistensa ja läheisensä otetaan mukaan palvelutarpeen arviointiin?

Lapsi osallistuu kaikkiin häntä koskevien suunnitelmien tekemiseen. Lapsen ja läheisten toiveet huomioidaan lapsen hoitoon ja kasvatukseen liittyvissä asioissa lapsen parhaimman edun toteutumiseksi.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma (LsL 30.5 §) ja sen toteutumisen seuranta

Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle tehdään erillinen hoito- ja kasvatussuunnitelma, joka täydentää lastensuojelulain 30 §:n mukaista asiakassuunnitelmaa. Lastenkodin johtaja ja lapsen omaohjaajat vastaavat hoito- ja kasvatussuunnitelmasta, lisäksi koko työyhteisö vastaa sen toteuttamisesta ja arvioimisesta.

Lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelmassa mainittujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan päivittäisraportoinnin pohjalta tehtävissä kuukausiarvioinneissa, jotka omaohjaajat laativat ja käyvät lapsen kanssa läpi. Lapsen näkemys ja mielipide kirjataan kuukausiarvioihin.

Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan merkittyyä tavoitteita ja niiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti myös yhdessä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän, lapsen sekä läheisten kanssa ja suunnitelmaa päivitetään sen mukaisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Asiakkaan kohtelu

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

Lastenkodin työryhmän tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lastenkoti Napendassa jokainen lapsi osallistuu omien asioidensa käsittelyyn oman ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Lapsen muuttaessa lastenkotiin, omaohjaaja selvittää hänen oikeutensa ja velvollisuutensa ja ne annetaan hänelle myös kirjallisesti.

Lapsille järjestetään säännöllisesti lasten kokouksia, joissa he yhdessä työntekijöiden kanssa suunnittelevat lastenkodin yhteisiä toimintatapoja. Lapsen valinnanvapautta kunnioitetaan ja mielipiteet ja yksilölliset tarpeet huomioidaan päivittäisissä toiminnoissa. Lasta kohdellaan siten, että hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan, kulttuuri- ja taustaansa ja yksityisyyttään kunnioitetaan. Lapsen ja läheisten toiveet kulttuuriin ja uskoon liittyvissä asioissa otetaan huomioon arjessa. Lasta tuetaan ja hänelle mahdollistetaan oman uskonnon harjoittaminen niin, ettei lapsen etu vaarannu.

Lastenkodin joka päiväisessä toiminnassa huomioidaan kulttuurilliset ja uskonnolliset ruokaan, vaatteisiin ja juhlapäiviin liittyvät asiat. Lapsella on lastenkodissa oma huone, jonka sisustamiseen hän saa itse vaikuttaa ja jonka yksityisyyttä kunnioitetaan. Lasta tuetaan mieleiseen harrastustoimintaan.

Lapsen sosiaalisia suhteita tuetaan ja lastenkodissa saa käydä vierailulla. Lasten yhteydenpitoa läheisiin tuetaan hoito- ja kasvatussuunnitelmassa mainitulla tavalla. Jokaisella lapsella on käytössään oma puhelin, jonka liittymästä lastenkoti vastaa. Lisäksi kaikille yhteisessä käytössä on yksikön puhelin, tabletti ja tietokone.

Itsemääräämisoikeuden toteutumisen kokemusta seurataan joka vuosi. Lapsi täyttää palautelomakkeen itsenäisesti tai omaohjaajan tuella. Palautteet käsitellään yhdessä työyhteisön kanssa ja tarvittaessa muutetaan toimintatapoja itsemääräämisoikeuden toteutumiseksi.

Itsemääräämisoikeuden rajoittamisen periaatteet ja käytännöt

Mistä rajoittamistoimenpiteisiin liittyvistä periaatteista yksikössä on sovittu?

Rajoitustoimenpiteitä voidaan kohdistaa vain kiireellisesti sijoitettuun, huostaanotettuun tai hallinto-oikeuden väliaikais määrällä sijoitettuun lapsen.

Lastensuojelulain (417/2007) mukaisten rajoitustoimenpiteiden keskeisenä tarkoituksena on varmistaa huostaanoton tarkoituksen toteuttaminen taikka lapsen tai toisen henkilön suojaaminen.

Rajoitustoimenpiteitä ei koskaan käytetä muuhun kuin kussakin rajoitussäännöksessä ilmenevään ja siinä hyväksytyyn tarkoitukseen. Rajoitusten käyttäminen esim. rangaistuksena on kiellettyä. Rajoitustoimenpiteet on toteutettava aina mahdollisimman turvallisesti ja lapsen ihmisarvoa kunnioittavasti lievintä mahdollista rajoitusta käytäten. Rajoitustoimenpiteen vaikutusta arvioidaan jatkuvasti ja rajoitustoimenpiteen käyttö lopetetaan välittömästi, kun se ei ole enää tarpeellista lapsen kasvun, kehityksen ja turvallisuuden takaamiseksi.

Asianosaisia rajoitustoimenpiteiden osalta ovat 12 vuotta täyttänyt lapsi ja hänen ja hänen huoltajansa. Ennen päätöksentekoa on asianosaisten mielipide selvitettävä. Mielipiteen selvittäminen voidaan joissakin tapauksissa jättää suorittamatta, jos se vaarantaa päätöksen tarkoituksen tai vaarantaisi esimerkiksi lapsen terveyden.

Rajoitustoimenpiteet on aina kirjattava lapsen päivittäisraporttiin ja kirjaamisen tulee sisältää toimenpiteen kuvauksen, perusteen ja kestoajan, toimenpiteestä päättäneen ja siihen osallistuneiden henkilöiden nimet. Raportista tulee myös selvittää, miten lapsen kanssa on asiaa käsitelty.

Rajoituspäätöksen voi tehdä lastenkodin johtaja tai se työntekijä, jolle johtaja on delegoinut päätöksenteko-oikeuden. 30 vuorokautta kestävä yhteydenpidon rajoittamisen voi tehdä vain lastenkodin johtaja. Yli 30 vuorokautta kestävä päätöksen voi tehdä vain sosiaalityöntekijä.

Yksikössä on ohjaajien luettavana lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden perusteet sekä ohjeistus rajoitustoimenpiteiden toteuttamisesta. Henkilökunnalle järjestetään koulutusta lastensuojelulain mukaisista rajoitustoimenpiteistä.

Asiakkaan asiallinen kohtelu

Omaevalvontasuunnitelmaan kirjataan, miten varmistetaan asiakkaiden asiallinen kohtelu ja miten menettellään, jos epäasiallista kohtelua havaitaan?

Lastenkoti Napendassa jokainen työntekijä perehdytetään olemassa oleviin arvoihin. Jokainen lapsi kohdataan arvostavasti, kunnioittavasti ja oikeudenmukaisesti. Lastenkodin johtajan tehtävänä on valvoa, että asiallinen kohtelu toteutuu jokaisen lapsen kohdalla. Mikäli epäasiallista kohtelua havaitaan tai lapsi tai hänen läheisensä siitä ilmoittavat, asiaan puututaan välittömästi ja selvitetään. Mikäli henkilökunta laiminlyö ammatillista käyttäytymistään, toimitaan yrityksen . Mikäli kyseessä on rikosepäily, tehdään asiasta aina ilmoitus poliisille.

Miten asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa tai läheisensä kanssa käsitellään asiakkaan kokema epäasiallinen kohtelu, häiritsevä tilanne tai vaaratilanne?

Mikäli lapsi kokee työntekijän taholta epäasiallista kohtelua, lastenkodin johtaja on yhteydessä vanhempiin, edustajaan tai edunvalvojaan ja lapsen asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään. Lastenkodin johtaja käy tilanteen lapsen ja työntekijän kanssa, sen jälkeen lapselle ja työntekijälle mahdollistetaan asian käsittely. Mikäli toiminnassa on korjattavaa, se korjataan muuttamalla toimintatapoja. Mikäli lapsi kokee, että epäasiallinen kohtelu jatkuu, ohjataan hänet tekemään asiasta kirjallinen muistutus toimintajohtajalle. Lasta neuvotaan saamaan apua sosiaaliamieheltä muistutuksen tekemiseen.

Asiakkaan osallisuus

Asiakkaiden ja omaisten osallistuminen yksikön laadun ja omaevalvonnan kehittämiseen

Lastenkodin toimintatapojen laadun toteutumista seurataan joka vuosi. Lapsi ja lapsen läheiset täyttävät palautelomakkeen itsenäisesti tai omaohjaajan tuella ja tarvittaessa tulkin avulla. Palautteet käsitellään yhdessä työyhteisön kanssa ja tarvittaessa muutetaan toimintatapoja laadun kehittämiseksi. Suullinen palaute kirjataan myös ja käsitellään samalla tavalla. Lapselta, hänen läheisiltään ja lapsen asioista vastaavalta sosiaalityöntekijältä pyydetään myös aina sijoituksen päättyessä kirjallinen palaute.

Asiakkaan oikeusturva

Lastenkoti Napendassa lapselle, lapsen vanhemmalle, edustajalle tai edunvalvojalle annetaan viipymättä tieto päätöksistä tai rajoituksista, kerrotaan, miksi sellainen on tehty ja kerrotaan, miten niistä voi valittaa. Lapsen oikeutta olla yhteydessä sosiaalityöntekijäänsä tuetaan ja kannustetaan ottamaan itse yhteyttä.

Muistutuksen vastaanottaja

Lastenkodin johtaja Petteri Vähäpesola

Sosiaaliamiehen yhteystiedot sekä tiedot hänen tarjoamista palveluista

- neuvoo asiakkaan asemasta ja oikeuksista ja lain soveltamiseen liittyvissä asioissa
- avustaa muistutuksen teossa
- tiedottaa asiakkaan oikeuksista
- toimii asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi
- raportoi asiakkaan aseman ja oikeuksien kehittymisestä vuosittain kunnanhallitukselle.

napenda

ESPOO

Sosiaali- ja potilasasiamies Eva Peltola
puh. 09 816 51032
sosiaali.potilasasiamies@espoo.fi
postiosoite:
PL 205, 02070 Espoon kaupunki

HELSINKI:

Sosiaali- ja potilasasiamiehet Sari Herlevi, Anna Holmström ja Teija Tanska
Neuvonta puh. 09 3104 3355
sosiaali.potilasasiamies@hel.fi
käyntiosoite:
Toinen linja 4A,
00530 Helsinki
postiosoite:
PL 6060, 00099 Helsingin kaupunki

HÄMEENLINNA

Sosiaaliasiamies Satu Loippo
puh. 050 599 6413
satu.loippo@pikassos.fi
Postiosoite:
Pikassos Oy/Loippo
Satu Åkerlundinkatu 2 A, 3. krs.
33100 TAMPERE

TUUSULA:

Sosiaaliasiamies Clarissa Peura ja Riikka Kainulainen
puh: 040 027 7087
sosiaaliasiamies@sosiaalitaito.fi
postiosoite:
Sosiaalitaito
Sosiaaliasiamies
Sibeliuksenkatu 6 A 2
04400 Järvenpää

VANTAA

Sosiaali- ja potilasasiamies Miikkael Liukkonen
puh. 09 8392 2537
postiosoite:
Asematie 10 A, 2. krs
01300 Vantaa

Kuluttajaneuvonnan yhteystiedot sekä tiedot sitä kautta saaduista palveluista

029 553 6901 – sovitteluapua yrityksen ja kuluttajan välisissä riita-asioissa

Miten yksikön toimintaa koskevat muistutukset, kantelu- ja muut valvontapäätökset käsitellään ja huomioidaan toiminnan kehittämisessä?

Päätökset käsitellään johtoryhmässä ja yksikön toimintaa koskevien asiakirjojen perusteella aloitetaan viipymättä korjaavat toimenpiteet toiminnan laadun ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Korjaavat toimenpiteet annetaan tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaaliryöntekijälle.

Lastenkodista tehtyyn kanteluun vastaa toimitusjohtaja ja hallitus. Kantelusta, sen käsittelystä ja siitä saadusta ratkaisusta tiedotetaan sijaintikunnan johtavaa viranhaltijaa.

6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Jokainen asiakas osallistuu kykyjensä mukaan päivittäisiin kodin arkitoimintoihin, erityisesti sijoituksen tavoitteissa mainittuihin tehtäviin. Koko henkilökunta yhdessä sitoutuu toimimaan asiakkaiden osallisuuden edistämiseen, ja tätä arvioivat omaohjaajat kuukausittain tehtävissä kirjallisissa arvioinneissa, jotka käydään asiakkaiden kanssa läpi ja joihin kirjataan myös heidän omat mielipiteensä.

Omaohjaajat tekevät asiakkaan kanssa (aina asiakkaan iän tai kehitystason huomioiden) tavoitteellista ohjaustyötä, jossa asiakkaan kanssa keskustelemalla ja yhdessä suunnittelemalla rakennetaan elämänhallintaa tukevia toimintatapoja arjessa. Omaohjaajan suunnittelema ohjaustyö noudattaa aina lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa sovittuja tavoitteita sekä lastenkodin yleisiä arvoja ja periaatteita.

Lasten ja nuorten liikunta- ja harrastustoiminnan toteutuminen

Jokaiselle lapselle tarjotaan mahdollisuus mielekkääseen harrastustoimintaan, jonka tavoitteena on tukea hänen kasvuaan ja kehitystään. Lisäksi lastenkodilla on yhteistä toimintaa ja lapset osallistuvat yhdessä työntekijöiden kanssa vapaa-ajan suunnitteluun. Vapaa-ajan toiminta pyritään järjestämään siten, että edistetään terveellisiä elämäntapoja.

Miten asiakkaiden toimintakykyä, hyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumista seurataan?

Päivittäisraportoinnin avulla jokaisesta vuorosta kirjataan asiakkaan kuulumiset ja päivän aktiviteetit. Näiden avulla kootaan kuukausittainen arvio asiakkaan voinnista ja tavoitteiden toteutumisesta. Hoito- ja kasvatussuunnitelman neuvotteluissa arvioidaan tavoitteiden toteutumista.

Ravitsemus

Miten yksikön omavalvonnassa seurataan asiakkaiden riittävää ravinnon ja nesteen saantia sekä ravitsemuksen tasoa?

Etukäteen suunniteltu monipuolinen ja säännöllinen ruokailustrukturi. Kirjataan päivittäisraportointiin niiden lasten kohdalla, joilla olennainen tieto.

Hygieniakäytännöt

Henkilökunta huolehtii päivittäisestä ylläpitosiivouksesta yhdessä asiakkaiden kanssa. Lisäksi lastenkodissa käy siivoaja kerran viikossa. Ohjaajat seuraavat yksikön hygieniakäytäntöjä ohjeiden mukaisesti. Epidemiatilanteessa toimitaan kaupungin hoitosuosituksen mukaisesti. Yksikössä on keittiön omavalvontasuunnitelma sekä siivoussuunnitelma.

Terveysten- ja sairaanhoito

Miten yksikössä varmistetaan asiakkaiden hammashoitoa, kiireetöntä sairaanhoitoa, kiireellistä sairaanhoitoa ja äkillistä kuolemantapausta koskevien ohjeiden noudattaminen?

Lastenkodin johtaja perehdyttää työntekijät terveystalveluiden käyttämiseen ja valvoo, että ohjeita noudatetaan.

<p>Miten pitkäaikaissairaiden asiakkaiden terveyttä edistetään ja seurataan?</p> <p>Toimitaan terveydenhuollon ohjeiden mukaisesti ja seurataan päivittäisraporttiin kirjaamalla.</p>
<p>Kuka yksikössä vastaa asiakkaiden terveyden- ja sairaanhoidosta?</p> <p>Asiakkaiden omat lääkäri-/hoitokontaktit.</p>
<p>Lääkehoito</p> <p>Miten toimintayksikön lääkehoitosuunnitelmaa seurataan ja päivitetään?</p> <p>Lääkehoitosuunnitelman sisältöä arvioidaan vuosittain ja sitä päivitetään toiminnan muuttuessa.</p>
<p>Kuka yksikössä vastaa lääkehoidosta?</p> <p>Salla Kimpimäki</p>
<p>Yhteistyö eri toimijoiden kanssa</p> <p>Miten yhteistyö ja tiedonkulku asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien kanssa toteutetaan?</p> <p>Omaohjaajat huolehtivat yhdessä muun työyhteisön kanssa, että yhteistyö eri tahoihin toimii. Lastenkodista ollaan matalalla kynnyksellä yhteydessä lapsen sosiaali- ja terveydenhuoltoon toteuttaviin tahoihin. Ohjaajat osallistuvat lapsen verkoston järjestämiin neuvotteluihin tiedonkulun turvaamiseksi.</p>

7 ASIAKASTURVALLISUUS

<p>Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa</p> <p>Turvallisuusvastaava pitää turvallisuuteen liittyvää aineistoa ja kalustoa ajan tasalla, huolehtii määräaikaistarkastuksista sekä yhteydenpidosta turvallisuusviranomaisiin. Henkilökunnalle ja asiakkaille järjestetään säännöllisesti palo- ja pelastusharjoituksia.</p> <p>Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijä valvoo osaltaan sijaishuollon toteutumista. Sosiaalityöntekijöiden kanssa keskustellaan lapsen tarpeista ja tilanteesta sekä ilmoitetaan aina muutoksista lapsen voinnissa. Kuntien viranomaisten sekä aluehallintaviraston kanssa tehdään yhteistyötä tarkastuskäyntien yhteydessä ja kehitetään toimintaa annetun palautteen mukaisesti.</p> <p>Henkilöstöresurssia arvioidaan jatkuvasti suhteessa lasten yksilöllisen tuen ja ohjauksen tarpeisiin. Henkilöstöresursointiin tehdään muutoksia tarpeen vaatiessa välittömästi.</p> <p>Lapsilta tullut turvallisuuden kokemiseen liittyvä palaute viedään lastenkodin johtajan tietoon, jonka jälkeen asia käsitellään ja tehdään mahdollisesti tarvittavat korjaavat muutokset toimintatapoihin. Lapsille pyritään luomaan lastenkoti Napendassa mahdollisimman turvallinen ja ennakoitava arki.</p>

Henkilöstö

Mikä on yksikön hoito- ja hoivahenkilöstön määrä ja rakenne?

Yksikössä työskentelee moniammatillinen, lastensuojelulain mukainen määrä alalle soveltuvia työntekijöitä. Lastenkoti Napendassa on 8 vakituista työntekijää, lastenkodin johtaja ja 7 ohjaajaa, joista kaikki ovat hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä.

Mitkä ovat yksikön sijaisten käytön periaatteet?

Määräaikaista sijaisia käytetään tilapäisten poissaolojen suunnitelmallisessa paikkaamisessa kuten perhevapaat, vuosilomat ja muut pitkittyneet ennalta tiedetyt poissaolot. Lyhytaikaisia sijaisia käytetään tarvittaessa vakituisten henkilöstön yllättäviä poissaoloja paikkaamaan ja lisäresurssina.

Kaikki sijaiset on haastateltu ja heidät on todettu soveltuviksi tehtävään. Käytettävät sijaiset on perehdytetty lastenkodin toimintaan ja heiltä on tarkistettu rikosrekisteriotteet.

Miten henkilöstövoimavarojen riittävyys varmistetaan?

Lastenkodin johtaja pitää huolen henkilöstön riittävästä määrästä, lisäkoulutuksesta ja jaksamisesta. Työyhteisölle järjestetään säännöllinen työnohjaus.

Napenda Oy:llä on käytössä varhaisen puuttumisen malli sekä henkilökunnan työhyvinvointisuunnitelma.

Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Henkilöstön rekrytoinnista vastaa lastenkodin johtaja ilmoittamalla avoimesta paikasta pääsääntöisesti työvoimatoimiston avoimet työpaikat -sivulla. Hakemuksiin pyydetään liittämään CV, mistä ilmenee hakijan koulutus ja työkokemus. Mahdollisessa haastattelutilanteessa käydään läpi hakijan koulutushistoria ja työhistoria sekä kartoitetaan hänen osaamistaan. Haastattelutilanteisiin voidaan ottaa myös lapsia mukaan. Todistukset tarkistetaan aina ennen työsuhteen solmimista Tehtävään valittu työntekijä allekirjoittaa työsopimuksen ja aloittaa koeajan, jonka pituus ja ehdot noudattavat yksityisen sosiaalialan työehtosopimusta. Lisäksi kaikille vakituksille työntekijöille tehdään työterveystarkastus, jossa heidät todetaan työhön soveltuviksi.

Miten rekrytoinnissa otetaan huomioon erityisesti asiakkaiden kodeissa ja lasten kanssa työskentelevien soveltuvuus ja luotettavuus?

Valituksi tuleva henkilö katsotaan ammatillisen pätevyytensä lisäksi tiimiin sopivaksi ja yrityksen arvoin sitoutuvaksi, asiakkaan etua ajavaksi työntekijäksi. Tarkistetaan, että valitut työntekijät löytyvät Valviran ylläpitämästä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilörekisteristä. Rikostaustaote lasten kanssa työskenteleville tarkistetaan kaikilta lastenkodissa työskenteleviltä. Suosittelijoihin tai entisiin työnantajiin otetaan yhteyttä.

Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Lastenkodin johtaja vastaa työntekijöiden perehdyttämisestä. Perehdytystä tarvitaan aina työntekijän aloittaessa työskentely lastenkodissa, palatessa työhön pitkän poissaolon jälkeen, työnkuvan muuttuessa tai työssä tapahtuvien muutoksien jälkeen. Lastenkodissa on käytössä kirjallinen perehdytysuunnitelma perehdyttämistä varten.

Henkilökunnalle on tehty koulutussuunnitelma, joka päivitetään vuosittain. Koulutussuunnitelmasta voidaan poiketa tarpeen vaatiessa. Täydennyskoulutus on suunnitelmallista ja on keskeinen ammattitaidon ylläpitämisen ja henkilöstön ammatillisen kehittämisen sekä työkyvyn ylläpitämisen väline. Täydennyskoulutuksella ylläpidetään ja

napenda

kehitetään henkilöstön ammatillista osaamista, työmotivaatiota sekä kohdennetaan osaaminen yksikön toimintaa ja tarpeita vastaavaksi.

Miten henkilökunnan velvollisuus tehdä ilmoitus asiakkaan palveluun liittyvistä epäkohdista tai niiden uhista on järjestetty ja miten epäkohtailmoitukset käsitellään sekä tiedot siitä, miten korjaavat toimenpiteet toteutetaan yksikön omavalvonnassa (katso riskinhallinta).

Henkilöstön velvollisuus on ilmoittaa viipymättä havaitsemansa epäkohdat lastenkodin johtajalle. Epäkohdan liityessä lastenkodin johtajaan ilmoitetaan asiasta Napenda Oy:n toimitusjohtajalle. Johto käsittelee tietoonsa tulleet tapaukset ja tiedottaa henkilöstöä ja tarvittaessa asiakkaita korjaavista toimenpiteistä.

Miten henkilökunnan täydennyskoulutus järjestetään?

- Ulkopuolisen koulutusjärjestäjän suunnittelemasta ja organisoimasta koulutuksesta
- Ulkopuolisten koulutusjärjestäjien Webinaareista
- Napenda Oy:n sisäisesti suunnittelemasta ja organisoimasta koulutuksesta

Toimitilat

Tilojen käytön periaatteet

Jokaisella lapsella on oma huone, jossa heille taataan riittävä yksityisyys. Muut tilat ovat yhteisiä, kodinomaisia tiloja, joissa kaikilla on oikeus oleskella rauhallisesti sääntöjen mukaan toimien. Ohjaajien vastuulla on ylläpitää jatkuvaa valvontaa niin, että jokainen saa oleskella yhteisissä tiloissa sekä saa mahdollisuuden myös vetäytyä omiin oloihinsa niin halutessaan.

Lapsella on mahdollisuus vaikuttaa oman huoneensa sisustukseen. Oman huoneen sisustamista tehdään oma-ohjaajien kanssa yhdessä. Mikäli lapsi on pois lastenkodista, hänen huoneensa lukitaan, eikä sitä käytetä muuhun tarkoitukseen.

Miten yksikön siivous ja pyykkihuolto on järjestetty?

Lapsi osallistuu oman huoneensa viikoittaiseen siivoukseen ikä- ja kehitystasonsa huomioiden. Yhteisten tilojen päivittäisestä siisteydestä päävastuu on lastenkodin ohjaajilla sekä kerran viikossa siivouksen suorittavalla siistijällä. Lapsilla on viikoittain vaihtuva iltatehtävä, jolla ylläpidetään yleistä siisteyttä lastenkodissa. Jätteet viedään jäteastioihin ulos päivittäin. Kierrätämme pahvin, paperin, biojätteen, metallin ja lasin.

Jokaisella lapsella on omassa huoneessaan pyykkikori, johon hän kerää likapyykkinsä. Lapsi huolehtii pyykistä toimintakykynsä mukaan joko itsenäisesti tai ohjaajan kanssa. Talon yhteiset, yleiset pyykki säilytetään niille erikseen varatuissa tiloissa, likapyykit pesukoneen luona olevissa likapyykkikoreissa ja puhtaat vaatehuoneessa ja liinavaatekaapissa.

Teknologiset ratkaisut

Kiinteistössä ei ole kameravalvontaa.

Ohjaajilla on mahdollisuus soittaa lastenkodin päivystäjän puhelimeen 24/7. Yksikössä on käytössä Luna-turvallisuuspainike, jota painettaessa kaiutinpuhelu lastenkodin johtajalle avautuu välittömästi. Lisäksi hälytyksestä lähtevät viestit koko muulle johtoryhmälle. Turvallisuusvastaava on vastuussa turvallisuuspainikkeen toimivuudesta ja sen säännöllisestä tarkastamisesta.

Terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet

Ei terveydenhuollon laitteita.

8 ASIAKAS JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY

Miten huolehditaan henkilöstön ja harjoittelijoiden henkilötietojen käsittelyyn ja tietoturvaan liittyvästä perehdytyksestä ja täydennyskoulutuksesta?

Kaikki lastenkodin työntekijät ja harjoittelijat allekirjoittavat salassapitosopimuksen ennen työn tai harjoittelun aloittamista. Työntekijä ja harjoittelija perehdytetään lastenkodin tietosuojakäytäntöihin sekä henkilötietojen käsittelyyn. Asiakkaan tietoja käsittelevät vain ne, joiden työtehtävien kannalta se on välttämätöntä ja jotka ovat allekirjoittaneet salassapitositoumuksen. Henkilötietojen käsittely ja tietoturva on osana lastenkodin perehdytys suunnitelmaa. Jokaisella on velvollisuus tuoda esiin, jos tarvitsee lisätietoa ja koulutusta henkilötietojen käsittelyyn tai tietoturvaan.

Missä yksikkönne rekisteriseloste tai tietosuojaseloste on julkisesti nähtävissä? Jos yksikölle on laadittu vain rekisteriseloste, miten asiakasta informoidaan tietojen käsittelyyn liittyvistä kysymyksistä?

Lapsen sijoittava kunta on tietosuoja-asetuksen ja henkilötietolain (5.12.2018/1050) mukaisten henkilötietojen rekisterinpitäjä ja vastaa näiden tietojen käsittelystä. Lastenkoti Napenda on tietosuoja-asetuksessa tarkoitettu henkilötietojen käsittelijä. Lastenkoti Napendassa tietoja saa käsitellä vain kunnan toimeksiannosta vain siinä määrin, kuin se on palvelun tuottamiseksi tarpeen ja vain siihen saakka, kunnes lapsen sijoitus päättyy. Tietoja ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen. Tietoja säilytetään vain määrääjän, lapsen sijoituksen alusta sijoituksen päättymiseen.

Tietosuojavastaavien nimet ja yhteystiedot

Petteri Vähäpesola, petteri.vahapesola@napenda.fi

9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA

Asiakkailta, henkilökunnalta ja riskinhallinnan kautta saadut kehittämistarpeet ja aikataulu korjaavien toimenpiteiden toteuttamisesta.

Palautteen ja riskinhallinnan kautta saadut kehittämistarpeet käsitellään viipymättä ja korjaavat toimenpiteet aloitetaan viipymättä.

10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Omaevalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toimintayksikön vastaava johtaja. Paikka ja päiväys

Petteri Vähäpesola
Helsinki 20.1.2021

11 Hyvän kohtelun suunnitelma lastenkoti Napenda

1. Suunnitelman tekeminen ja tarkistaminen
2. Toimenpiteet lasten ikätasaisen itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi, tukemiseksi ja ylläpitämiseksi
3. Toimenpiteet hyvästä hoidosta, kasvatuksesta sekä lapsen ikään ja kehitystasoon nähden tarpeellisesta valvonnasta ja huolenpidosta
4. Lasten turvallisuudesta huolehtiminen rajoitusten käytön yhteydessä
5. Henkilökunnan ja muiden toimintayksikössä oleskelevien turvallisuudesta huolehtiminen rajoitusten käytön yhteydessä tai muissa tilanteissa, joissa saattaa esiintyä väkivallan uhkaa
6. Lastensuojelulaissa tarkoitettujen rajoitusten toteuttaminen; tilanne ja toimintatavat
7. Kuinka lapsille kerrotaan heidän oikeusturvakeinoistaan (muutoksenhaku, muistutus ja kantelu)

1. Suunnitelman tekeminen ja tarkistaminen lastenkoti Napendassa

Lastenkoti Napendan hyvän kohtelun suunnitelman tekemiseen on osallistunut henkilökunnan lisäksi kaikki lastenkoti Napendaan sijoitetut lapset. Suunnitelma tarkistetaan ja siihen tehdään tarvittavat päivitykset vuosittain. Tarkistamiseen ja päivittämiseen osallistuvat lastenkodin henkilökunnan lisäksi aina myös tarkistushetkellä lastenkotiin sijoitetut lapset.

2. Lastenkoti Napendan toimenpiteet lasten ikätasaisen itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi, tukemiseksi ja ylläpitämiseksi

Lastenkoti Napendan yksi tärkeimmistä arvoista on kunnioitus. Se tarkoittaa, että henkilökunta on aidosti kiinnostunut lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista sisältäen lapsen omat toiveet ja näkemykset omien asioidensa hoitamisesta. Lasta kuullaan aina ikätaso huomioiden häntä koskevassa päätöksenteossa.

Lastenkoti Napendassa huomioidaan jokaisen lapsen oma kulttuuritausta, uskonto ja erikoisruokavalio. Napendassa vietetään ja annetaan mahdollisuus viettää eri uskontoihin kuuluvia juhlapäiviä. Omaa kulttuuria ja omia tapoja kannustetaan tuomaan esiin ja muistutellaan omista juurista ja sen merkityksellisyydestä. Jokaisen ruokavaliota rajoituksineen kunnioitetaan ja käytetyt raaka-aineet hankitaan sellaisina, että ne kaikille sopivat. Jokaista lasta tuetaan oman identiteettinsä luomiseen ja annetaan mahdollisuus toteuttaa itseään sellaisena, kun jokainen itsensä kokee. Ketään ei tuomita ja kaikki saavat olla sellaisia kuin yksilöllisesti ovat.

Lastenkoti Napendassa järjestetään kuukausittain lapsille oma kokous, jossa käydään läpi lasten omia toiveita, ajatuksia ja mielipiteitä koskien talon käytäntöjä sekä sääntöjä. Lasten kokous toimii yhteisenä forumina kaikille lastenkoti Napendaan sijoitetuille lapsille, jossa saa tuoda esille omat näkemyksensä toimintatavoista. Lasten kokouksissa esiin tulevia asioita käsitellään henkilökunnan omilla kokouksissa, joissa tehdyt päätökset tuodaan jälleen lasten kokouksessa kaikkien yhteiseen tietoon. Lisäksi lapsilla on mahdollisuus koska tahansa keskustella itseään koskevista asioista henkilökuntaan kuuluvan ohjaajan, omaohjaajan tai lastenkodin johtajan kanssa. Lisäksi ennen jokaista henkilökunnan kokousta, jossa käsitellään lapsen asioita, jokaiselle lapselle annetaan mahdollisuus tuoda toiveensa, ajatuksena ja näkemyksensä kokoukseen.

Itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan ja ylläpidetään myös henkilökohtaisilla keskusteluilla lastenkoti Napendaan sijoitettujen lasten kanssa. Tällöin lasta kuullaan sekä häntä muistutetaan omista oikeuksistaan ikätaso huomioiden. Lasta koskevissa päätöksissä lähtökohta on, että lapsi on itse mukana sopimassa itseään koskevista asioista ja päätöksenteossa, jolloin myös lapsi sitoutuu noudattamaan itse sopimiaan rajoja.

Välittömästi sijoituksen alussa lapsen kanssa käydään läpi hänen oikeutensa sekä selvitetään hänelle toimintaprosessit erilaisten valitus tai palautteenantotilanteiden osalta. Lapsia kannustetaan ottamaan osaa omien asioidensa käsittelyyn, kannustetaan osallistumaan itseään koskeviin eri verkostojen neuvotteluihin ja muistutetaan säännöllisesti omista oikeuksistaan sijaishuollossa. Jokainen lapsi saa sijoituksen alussa lastenkodin oman infolehtisen, johon on koottu kaikki hänelle tärkeät yhteystiedot, osoitteet, nimet ja muita käytännön ohjeita kuinka Napendassa toimitaan.

Asioista keskusteltaessa käytetään aina tarpeen vaatiessa tulkkia väärinymmärrysten välttämiseksi sekä varmistumiseksi siitä, että asiat tulevat ymmärretyksi.

3. Lastenkoti Napendan toimenpiteet hyvästä hoidosta, kasvatuksesta sekä lapsen ikään ja kehitystasoon nähden tarpeellisesta valvonnasta ja huolenpidosta, joiden avulla sijaishuolto toteutetaan ensisijaisesti ilman lastensuojelulain 11 luvussa tarkoitettuja rajoituksia

Lastenkoti Napendassa jokaiselle lapselle tehdään yhdessä lapsen kanssa sopien ikätason ja tarpeiden mukaiset päiväohjelmat aikatauluineen. Lastenkodissa on huolehdittu riittävästä henkilöstöresurssista, jolloin lapselle taataan riittävä valvonta ja huolenpito. Lapsen kasvun yksi perusedellytyksistä on turvallinen kasvuympäristö, joka luodaan aidolla välittämällä, huolenpidolla sekä rajojen asettamisella.

Lastenkoti Napendassa erimielisyyksiä ratkotaan aina ensisijaisesti keskustelemalla sekä miettien vaihtoehtoisia toimintamalleja ja sopimuksia tilanteiden ratkaisemiseksi. Lastenkodissa pidetään huolta tärkeiden päivittäisten ruutiinien toteuttamisesta sekä ennakoitavasta arjesta.

Rajoitustoimenpiteiden käyttö lastenkoti Napendassa on aina viimeinen mahdollinen keino lapselle haitallisen toiminnan katkaisemiseksi. Rajoitustoimenpiteitä käytetään vain tarpeellisen ajan, eikä niitä käytetä rangaistustarkoituksena. Rajoitustoimenpiteiden käyttö lopetetaan välittömästi, kun akuutti tilanne sen sallii. Rajoitustoimenpidettä miettiessä käytetään aina lievintä mahdollista rajoitustoimenpidettä tilanteet ratkaisemiseksi.

Jokaisen lapsen kanssa käydään kasvatuksellisia keskusteluja, joissa käsitellään syy-seuraussuhteita, ja sovitaan toimintamallit tilanteissa, joissa käytöstä joudutaan rajaamaan. Kaikki toiminta on ennakoitavaa ja lapsi on tietoinen menettelytavoista jo ennen kuin toimenpiteisiin ryhdytään. Lasten kanssa käydään ennakoivia keskusteluita myös yleisellä tasolla erilaisista rajoituspäätöksistä ja tilanteista, jolloin niiden käyttöä voitaisiin perustellusti joutua harkitsemaan.

Lastenkoti Napendassa oikeus rajoituspäätöksen tekemiseen on johtajan lisäksi vain riittävän koulutuksen ja kokemuksen omaavalla henkilökunnalla.

Positiiviset kokemukset yhteisestä keskustelusta ja toimintamalleista yhdessä sopimisesta on osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi, jolloin tarvetta rajoituspäätöksille on todella harvoin. Jokaista rajoituspäätöstä tehdessä tulee tilanteen vaatiman rajoituspäätöksen lisäksi harkita vaikutus lapsen kasvun ja kehityksen turvaamiseen sekä rajoituspäätöksen mahdollinen vaikutus lapsen parhaan edun toteutumiseksi.

4. Miten lastenkoti Napendassa huolehditaan rajoitusten käytön yhteydessä kaikkien yksikössä olevien lasten turvallisuudesta

Tilanteessa, jossa rajoitustoimenpiteen käyttäminen on välttämätöntä, yksikön henkilöstöresurssi arvioidaan tapauskohtaisesti uudestaan. Lasten kanssa keskustellaan mahdollisista lastensuojelulain mukaisista rajoituspäätöksistä ja niiden toteuttamista-voista, jolloin lapset ovat tietoisia eri toimintamalleista. Keskusteluissa käydään läpi toimintatapoja ja keinoja, jolloin tilanne saadaan kaikille mahdollisimman turvalliseksi ja ennakoitavaksi. Mikäli lapsi kokee turvattomuutta rajoituspäätöksen käyttämisen aikana, arvioidaan rajoituspäätöksen toteuttamistapa uudelleen.

Mahdollisen rajoituspäätöksen aikana lasten kanssa keskustellaan myös säännöllisesti siitä, miten kokevat tilanteen ja tarvitsevatko erityisiä toimenpiteitä. Henkilökunta arvioi jatkuvasti rajoitustoimenpiteiden toteuttamista ja tarvittavat korjaavat toimenpiteet tehdään viipymättä.

Mikäli tarvittava rajoitustoimenpide vaarantaa lapsen tai lastenkodin turvallisuutta tai uhkaa terveyttä, ei rajoituspäätökseen ryhdytä. Kaikkia rajoitustoimenpiteitä käytetään ainoastaan suunnitelmallisesti.

5. Miten palvelujen tai hoidon toteuttamiseen osallistuvien henkilöiden ja muiden toimintayksikössä työskentelevien tai oleskelevien turvallisuudesta huolehditaan rajoitusten käytön yhteydessä ja muissa tilanteissa, joissa heihin saattaa kohdistua väkivallan uhkaa

Lastenkodin henkilökunnan turvallisuudesta huolehditaan ammattitaitoisella henkilökunnalla, riittävällä koulutuksella, henkilöstöresurssilla sekä teknisin turvavälinein esim. hälytysnapilla, jolla saa yhteyden hätätilanteessa lastenkodin päivystäjään.

Rajoituspäätökset toteutetaan aina suunnitelmallisesti ennakoiden, jolloin henkilökunnan kanssa käydään läpi toimintamallit, mahdolliset uhka- ja vaaratilanteet sekä niissä toimiminen. Henkilökunta ja lastenkodin johtaja arvioivat jatkuvasti rajoituspäätösten toteutusta ja tarvittavat korjaavat toimenpiteet tehdään välittömästi.

Lastensuojelulain mukaisten rajoitusten käyttäminen on aina viimeinen vaihtoehto kasvua, kehitystä tai terveyttä uhkaavissa tilanteissa. Rajoitustoimet toteutetaan aina ennakoiden ja suunnitelmallisesti. Rajoituspäätöksiä ei missään tilanteessa käytetä rangaistuskeinona, rajoitukselle on oltava aina lainmukainen riittävä peruste, selkeä syy ja tavoite, miksi rajoitusta joudutaan käyttämään.

6. Miten lastensuojelulaissa tarkoitetut rajoitukset toteutetaan ja missä tilanteissa niitä voidaan käyttää sekä yleisistä toimintatavoista rajoitusten käytön jälkeen

Rajoitustoimenpiteitä käytetään vain tilanteissa, joissa lapsen tai toisen henkilön kasvu, kehitys tai terveys uhkaa vaarantua vakavasti ilman rajoituksen käyttöä.

Rajoitustoimenpide lopetetaan aina välittömästi tilanteen sen salliessa. Lapsen kanssa käydään välittömästi tilanteen sen salliessa purkukeskustelu tapahtuneesta. Keskustelussa selvitetään rajoituksen käyttämiseen johtanut tilanne, vaihtoehtoiset toimintatavat, sekä arvioidaan rajoituspäätöksen toteutus, kesto sekä vaikutus.

Rajoitustoimenpiteen päättymisen jälkeen lapsen kanssa palataan mahdollisimman pian takaisin tavalliseen arkirytmiin ja rutiineihin. Kaikki tilanteet arvioidaan tapaus- ja yksilökohtaisesti ja tehdään johtopäätökset ja toimintaohjeet siitä, kuinka tilanteen jälkeen jatketaan eteenpäin. Tämä voi sisältää myös muiden sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden mukaan ottamista kasvun ja kehityksen tukemiseksi.

7. Kuinka lapsille kerrotaan heidän oikeusturvakeinoistaan (muutoksenhaku, muistutus ja kantelu)

Lastenkoti Napendassa kaikki rajoitustoimenpidepäätökset annetaan lapselle itselleen, ja välittömästi tilanteen niin salliessa se käydään yhdessä lapsen kanssa läpi. Lapselle selvennetään lisäksi syyt rajoitustoimenpiteen käyttöön, sen vaikutus sekä rajoitustoimenpiteen päättäminen.

Lapsen kanssa käydään läpi oikeus päätöksestä valittamiseen sekä avustetaan tarvittaessa valituksen tekemisessä. Kaikki toiminta on lapselle läpinäkyvää. Väärinymmärrysten välttämiseksi käytetään aina tarvittaessa tulkia.

Lasta avustetaan kaikissa hänen toivomissaan asioissa sekä ohjataan ottamaan yhteyttä oikeisiin tahoihin asian ratkaisemiseksi.

napenda

12 LÄHTEET

LOMAKKEEN LAADINNASSA ON HYÖDYNNETTY SEURAAVIA OPPAITA, OHJEITA JA LAATUSUOSITUKSIA:

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry, Ammattieettinen lautakunta: Arki, arvot, elämä, etiikka. Sosiaalialan ammattilaisen eettiset ohjeet.

http://www.talentia.fi/files/558/Etiikkaopas_2012.pdf

STM:n julkaisu (2011:15): Riskienhallinta ja turvallisuussuunnittelu. Opas sosiaali- ja terveydenhuollon johdolle ja turvallisuusasiantuntijoille:

<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/112106/URN%3aNBN%3afi-fe201504226148.pdf?sequence=1>

STM:n julkaisu (2014:4): Lastensuojelun laatusuositus

https://www.thl.fi/documents/647345/0/STM_2014_4_lastensuoj_laatusuos_web.pdf/0404c082-4917-471a-8293-5606b41536a7

STM:n julkaisu (2013:11): Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110355/ISBN_978-952-00-3415-3.pdf?sequence=1

STM:n oppaita (2003:4): Yksilölliset palvelut, toimivat asunnot ja esteetön ympäristö. Vammaisten ihmisten asumispalveluiden laatusuositus

<https://www.thl.fi/documents/10542/471223/asumispalveluiden%20laatusuositus.pdf>

Potilasturvallisuus, Työsuojelurahasto & Teknologian tutkimuskeskus VTT: Vaaratapahtumista oppiminen. Opas sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiolle

http://www.vtt.fi/files/projects/typorh/opas_terveydenhuolto-organisaatioiden_vaaratapahtumista_oppimiseksi.pdf

Turvallisen lääkehoidon suunnittelun tueksi:

Turvallinen lääkehoito -opas: <http://www.stm.fi/julkaisut/nayta/julkaisu/1083030>

Valviran määräys terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden vaaratilanneilmoituksen tekemisestä:

Valviran määräys 4/2010: <https://www.valvira.fi/-/maarays-4-2010-terveydenhuollon-laitteesta-ja-tarvikkeesta-tehtava-ammattimaisen-kayttajan-vaaratilanneilmoitus>

Tietosuojavaltuutetun toimiston ohjeita asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn

Rekisteri- ja tietoturvaselosteet: <http://www.tietosuoja.fi/index/materiaalia/lomakkeet/rekisteri-jatietosuojaselosteet.html>

Henkilötietolaki ja asiakastietojen käsittely yksityisessä sosiaalihuollossa: <http://www.tietosuoja.fi/material/attachments/tietosuojavaltuutettu/tietosuojavaltuutetuntoimisto/oppaat/6JfpsyYNj/>

[Henkilötietolaki ja asiakastietojen käsittely yksityisessä sosiaalihuollossa.pdf](http://www.tietosuoja.fi/material/attachments/tietosuojavaltuutettu/tietosuojavaltuutetuntoimisto/oppaat/6JfpsyYNj/Henkilotietolaki_ja_asiakastietojen_kasittely_yksityisessa_sosiaalihuollossa.pdf)

Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja osaamisen varmistamisesta liittyen tietosuoja-asioihin ja asiakirja hallintoon sekä muuta lisätietoa sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista: <http://www.sosiaaliportti.fi/File/eef14b19-bacf-4820-9f6e-9cc407f10e6d/Sosiaalihuollon+asiakasasiakirjat.pdf>

Lastensuojelun määräaikojen omavalvonta

http://www.valvira.fi/documents/14444/236772/Lastensuojelun_maaraaikojen_omavalvonta.pdf/e8b14a48-fc78-4ac4-b9ca-4dd6a85a789b

Toimeentulotuen määräaikojen omavalvonta

http://www.valvira.fi/documents/14444/236772/Toimeentulotuen_maaraaikojen_omavalvonta.pdf/d4fbb1b8-7540-425c-8b71-960a9dc2f005

